

IETEKME UZ CIVĒKIEM

1. Klimata pārmaiņu izraisītā ietekme var būt pēkšņa (piemēram, iestājas ekstrēmi laikapstākļi), taču tā var arī būt ļoti postoša ilgtermiņā. Sakārtojiet zemāk uzskaitītās klimata pārmaiņu sekas tādā secībā, kas atspoguļotu to, cik postoša ietekme uz pasaules pārtikas krājumiem var būt ekstremālam karstumam un ūdens trūkumam.

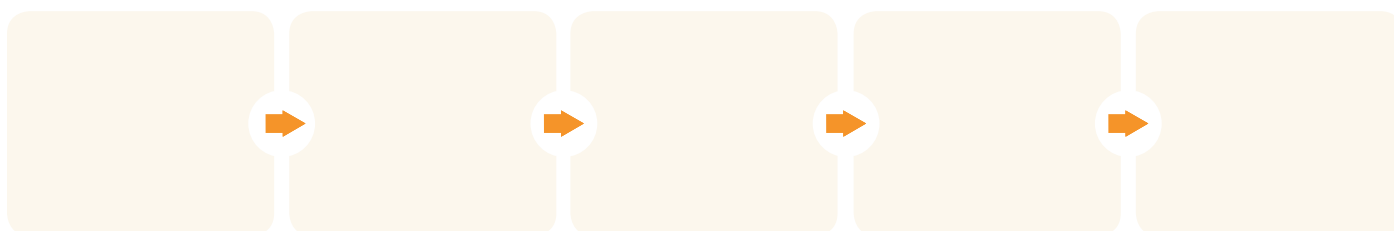
NOKALST UN IET BOJĀ AUGI

SAMAZINĀS LAUKSAIMNIECĪBAS RAŽA (GAN AUGU, GAN DZĪVNIĒKU IZCELSMES RAŽA)

IZKALST UN TIEK AIZPŪSTS PROJĀM AUGSNES VIRSSLĀNIS, AIZNESOT SEV LĪDZI SVARĪGAS BARĪBAS VIELAS

NO BADA NOMIRST MĀJLOPI (PIEMĒRAM, LIELLOPI), KAS PĀRTIEK NO AUGIEM

MAINOTIES IERASTAJIEM LAIKAPSTĀKĻIEM, SAMAZINĀS NOKRIŠŅU DAUDZUMS

2. Aicinām apdomāt, kā klimata pārmaiņu ietekme dažādus ES reģionus ietekmē atšķirīgi. Kāda varētu būt galvenā ietekme uz cilvēkiem vietā, kur dzīvojat jūs paši?

Aplūkojiet karti, lai redzētu, kā klimata pārmaiņas ietekmē ES.

Arktikas reģions

Temperatūra paaugstinās daudz vairāk nekā vidēji pasaulē
Kūst Ziemeļu Ledus okeāna ledus
Mazinās Grenlandes ledus sega
Atkāpjas mūžīgā sasuluma platības
Aug riski bioloģiskajai daudzveidībai
Parādās dažas jaunas dabas resursu izmantošanas un jūras transporta iespējas
Apdraudēti pirmiedzīvotāju iztikas līdzekļi

Atlantijas reģions

Vairāk smagu lietusgāžu
Ūdeņiem bagātākas upes
Augstāks upes un piekrastes plūdu risks
Postošākas ziemas vētras
Mazāks energoieprasījums apkurei
Vairāk vienlaicīgu klimatdraudu

Kalnu reģioni

Temperatūra paaugstinās vairāk nekā vidēji Eiropā
Mazāka un plānāka ledus sega
Dzīvā daba augstāk kalnos
Augsts sugu izzušanas risks
Augstāks meža kaitēkļu risks
Augstāks klinšu un zemes nogrumumu risks
Mainās hidroenerģijas potenciāls
Apsīkst slēpošanas tūrisms

Piekrastes zonas un reģionālās jūras

Ceļas jūras līmenis
Uzsilst jūras ūdens virsslānis
Paskābinās okeāns
Jūras iemītņieki migrē uz ziemeļiem
Riski un dažas iespējas zvejniecībā
Pārmaiņas fitoplanktona sabiedrībās
Jūra vairāk mirušo zonu
Aug piesārņota ūdens izraisītu slimību risks

Boreālais reģions

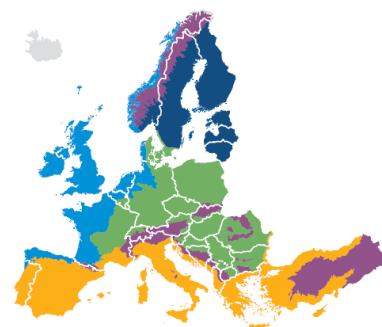
Vairāk smagu lietusgāžu
Mazāk sniega, neaizsalst upes un ezeri
Vairāk lietus, ūdeņiem bagātākas upes
Labvēlīgāki apstākļi meža augšanai un augstāks meža kaitēkļu risks
Postošākas ziemas vētras
Lielākas kultūraugu ražas
Mazāks energoieprasījums apkurei
Pieaug hidroenerģijas potenciāls
Izvērsas vasaras tūrisms

Kontinentālais reģions

Vairāk karstuma viļņu
Sausākas vasaras
Augstāks upes plūdu risks
Augstāks meža ugunsgrēku risks
Mazinās meža ekonomiskā vērtība
Lielāks energoieprasījums dzesēšanai

Vidusjūras reģions

Daudz vairāk karstuma viļņu
Mazāk lietus, seklākas upes
Augstāks sausuma risks
Aug riski bioloģiskajai daudzveidībai
Augstāks meža ugunsgrēku risks
Aug konkurence par dažādiem ūdens lietojumiem
Lauksaimniecībā patērē vairāk ūdens
Mazākas kultūraugu ražas
Augstāki riski lopkopībā
Lielāka mirstība no karstuma
Plašāk izplatās tropisko slimību pārnēsātāji
Samazinās enerģijas ražošanas potenciāls
Lielāks energoieprasījums dzesēšanai
Apsīkst vasaras tūrisms, bet var izvērsties citu sezonu tūrisms
Vairāk vienlaicīgu klimatdraudu
Cieš vairums ekonomikas nozaru
Lielā neaizsargātība pret blakusefektu, ko klimata pārmaiņas rada ārpus Eiropas

IETEKME UZ CILVĒKIEM

3. Izmaiņas klimatā nozīme arī to, ka dažas kukaiņu sugas, kas iepriekš bija sastopamas vienā reģionā, tagad izplatās arī citos reģionos, kur vietējā bioloģiskā daudzveidība, iespējams, nav tiem gatava.

Piemēram, Dienvidēiropā ir parādījušies īpaši bīstami kukaiņi, kas iepriekš bija sastopami siltāka klimata reģionos. Eksistē vairākas šo kukaiņu sugas, un dažas no tām pārnēsā arī letālas tropiskās slimības, piemēram, Čikuguni drudža vīrusu un Rietumņilas drudža vīrusu.

Vai vari uzminēt, kas tas ir par kukaini?

4. Venēcija ir pilsēta Itālijas ziemeļaustrumos, un tā ir izvietojusies lagūnā. Ņemot vērā to, ka klimata pārmaiņu dēļ paaugstinās jūras līmenis un vecie koka pāļi, uz kuriem pilsēta ir būvēta, lēnām grimst, Venēcija ik gadu par aptuveni 4 mm ieslīgst dziļāk lagūnā.

Sadalieties nelielās grupās un izveidojiet sarakstu ar iemesliem, kāpēc tas ir slikti:

CILVĒKIEM, KAS TUR DZĪVO

EIROPAI KOPUMĀ